

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

844. 1969 / 1/1/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. 'Εξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κοσμόπολις).... Μιδέα.....
(παιλιότερον ὄνομα: Κέρπρεσι...), 'Επαρχίας... Ναυαχίας,
Νομοῦ..... Αρχαλίδος
2. 'Ονοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Α. Δαναιῶς
Λουμπαρδίας..... ἐπάγγελμα..... Διδάσκαλος.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις... Μιδέα - Ναυαχίας.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον..... ἑπτὰ (7)
3. 'Απὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Λιχινδριχιάδης Αδ. Δημητρίου
.....
ἡλικία... 65... γραμματικαὶ γνώσεις... Δημοτικὴς (στ').....
.....
τόπος καταγωγῆς... Μιδέα.....

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προφρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; Διὰ σποράν αἱ καλλιμερυ. καλοθεταῖα (Κισσάρα-Ποικίλα
Ἰ. Αφειριανῶν) Διὰ βοσκήν οἱ κοινοὶ βοσκόμενοι (Βραχονέση-Μισαοδι-
κώρια).
'Υπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ἔχον ὡς ἀνωτέρω χωρὰ ἐν ἑνὶ ἑλλησασοντο.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας ('Ελληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. Κατὰ τὸ αἴτιον αὐτὸ
καὶ ἐν φ.γ. προέκυψαν θάματα τὸ ἐν τῷ αἴτιον αὐτῷ μονὴ Γραβανίου
- 3) 'Ο πατὴρ διατρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του; Ἡ ὑπερῶν καὶ διανεμομένη μετὰ τοῦ θανάτου καὶ
πατρὸς νομίμου ἐν τῷ νόμῳ εἶναι του.....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρους, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *καὶ ταῖς μετέωρην. 29/12 αὐτ. καὶ ταῖς αὐτ.*

λοῦπος μὲ γεωργίαν (κτηνοτροφίαν) καὶ ἔξω. 71/0 ἀπὸ γεωργίαν ἀσχολοῦνται μὲ γεωργίαν.

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *βλ. ἀπὸ γεωργίαν ἀσχολοῦνται μὲ γεωργίαν.*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλοκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *εἰς ταῖς μεγάλας αὐτὴς μὲν ἀσχολοῦνται μὲ γεωργίαν, καὶ ἔξω. 71/0 ἀπὸ γεωργίαν ἀσχολοῦνται μὲ γεωργίαν.*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-κατόροι κλπ.). *ἔξω. 71/0 ἀπὸ γεωργίαν ἀσχολοῦνται μὲ γεωργίαν.*

Μέγαν. ἀπὸ γεωργίαν ἀσχολοῦνται μὲ γεωργίαν.

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; *εἰς χρήματα.*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζαι ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν πρυγνῆτόν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *ἔξω. 71/0 ἀπὸ γεωργίαν ἀσχολοῦνται μὲ γεωργίαν.*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

ἔξω. 71/0 ἀπὸ γεωργίαν ἀσχολοῦνται μὲ γεωργίαν.

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;

ἔξω. 71/0 ἀπὸ γεωργίαν ἀσχολοῦνται μὲ γεωργίαν.

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρα-ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

ἔξω. 71/0 ἀπὸ γεωργίαν ἀσχολοῦνται μὲ γεωργίαν.

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καύσιν: α) τῆς καλαμιάς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

ἐλιπαίνοντο με ζωϊκὴν κόπρον αἰ. χωράφια με ζωϊκὴν κόπρον... (οὐχ ἀποβαίνον)... ..

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ἐχρησιμοποιοῦνται μερικοὶ καιροὶ ἀπὸ 1930.

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ 1924, αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ ἀπὸ 1955.

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Σιδηροῦν ἄροτρον (αὐτὸ ἐργαστήριον τοῦ χωρίου).

Τοῦτον μονόφτερο. Στὰ 16 μηχαναὶ χρησιμοποιοῦνται ἀπὸ 1955.

Ἡ προμήθεια ἐγένετο ἐκ τοῦ χωρίου αὐτοῦ.

- ✓ Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μετὰ τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὥς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. χεραῖοι... 4. κομμοφόρι. 7. γαλινζο... 10. ...
2. χαλμαῖα... 5. νῆνι... 8. ...
3. σταβρα... 6. φτεροί... 9. ...

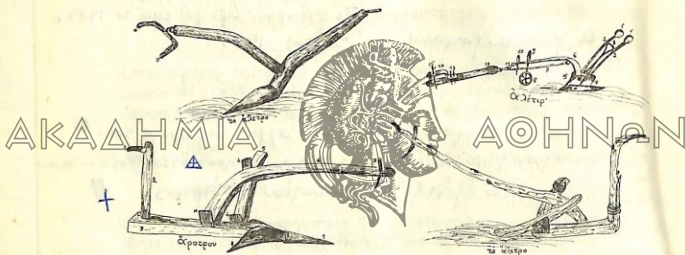

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) Ἀπὸ 1955.
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ἀπὸ 1960.

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) Ἀπό αὐτῆς ἐργ. 1960
 5) Μηχανή ἀλώνισμου Ἀπό αὐτῆς ἐργ. 1940

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. Τὸ ξύλινον ἄροτρον κατασκευάζει
 ο. χεῖρας) Γ. Κορίνθιος - Κωνσταντ. οὐδ. αὐτ. ἔργ.
 αὐτ. χεῖρας) (Γ. Μιδέας) -

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ υπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ὑπογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. χεῖράδα	6.	Ξελαβαίρα	11.
2. 2. η	7.	Ξελαβαίρα	12.
3. Κουρναίρα	8.	Υπεραίρα	13.
4. 9.	9.	Υνί	14.
5. 10.	10.		15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῳσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Εἶναι αὐτὸ ὕνι... διαφέρει... ἀνεμερρετικῶς...

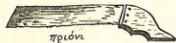
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ;

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

Ἦναι αὐτὰ ἀνεμερρετικῶς ἀναμερρετικῶς...

8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Βόες, ἵπποι, ἡμίονοι, ὄνοι...*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *Χρησιμοποιοῦνται δύο ζῶα*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *ὅτι ἀναγκαῖος... ζυγός*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζέ-
λια κλπ.)

*παλαιότερο ζευγισμα σιαν... ἀκινεζι
σιαν... ἐξαρτήματα... ζεύλα...*

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *Εὐφρέων... ζεύλα... ἐξαρτήματα...*

*Εὐφρέων
ἐξαρτήματα
προσδένεται
σφαγιεῖς...*

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Λοῦρα... κουλλοῦρα*

σχεμῶ

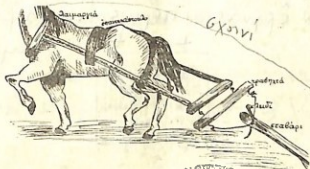

κουλλοῦρι

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *ὁὐ γίνεται ποτέ*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον), 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἄρου ἢ ἄλλος), 2) γυναῖκα 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποία ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.

ἐνέμερον ἄνθρωποι... οὐ... ἀνέμερον...

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἄλογου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

ζεύγνυται... αἱ... ζῶντες... ἐν... ἄροτρον...

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.

καὶ... αἱ... ζῶντες... ἐν... σιδηροῦν ἄροτρον...

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

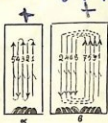
μετὰ σχοινί... αἱ... ζῶντες... ἐν... ὄργωμα...

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁρῶνται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλάκας (αὐλακίες) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Τὸ ὄργωμα παλαιότερον ἐγένετο μετ' εὐθείας γραμμῆς
 με ἀροτροῦ... διὰ τὸ εὖ... καὶ... αὐλάκας... αὐλάκας... αὐλάκας...

ἢ ὀρῶνται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σήμερον ὀργωνται περιφερειακῶς μετ' ἀνοιγομένων

Οὐχὶ β

Σημειώσατε μετ' τὸ σημεῖον τοῦ αταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν ἰσχύρι εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

Δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος ὀργώματος.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀχροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σπορίες, ντάμιες, στασιές, μεσοράδες κ.λ.π.);

οὐκ. σπορὰ... ὀργωνται ἀπὸ ἀχροῦ γίνεται μετ'...
 ...σπορίων...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); με αὐλακίαν;

οὐκ. σποριά... ἐχωρίζετο μετ' αὐλακίαν...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἀροτρον;

οὐκ. σπορὰ... σκαπάνη...

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν ἰσχύρι παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετ' ὕψος: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

οὐκ. διάνοιξις... αὐλάκων ἐγένετο παλαιότερον...
 σήμερον μετ' ὕψος... καθέτως...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. Στοι... ἰσ. ια... κτηνιατρικὰ... αἰσθητικὰ... ἐκ... ἐστὶ
 διενέφαι... ἐξοχίως...

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

Διὰ αὐτὴν σπορὰν δημητριακῶν γίνεται ἕνα ὀργω-
 ματαί. αὐτὸ γινώσκ. μέγιστον. ἔχειται γύρισμα.

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ αὐτὸ φύτευμα κηπευτικῶν γίνεται ἕνα ὀργω-
 ματαί. αὐτὸ γινώσκ. μέγιστον.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

ἔναι 3 εἰς 5 (ἀφαιρῶνται)

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; γίνονται ἕνα ὀργωματαί. αὐτὸ μέγιστον. ἐν ᾧ καὶ τα γυχανθῶν δὲν γίνονται

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ἔχειται αὐτὸ, ὅπου
 εἰς χρῆσις ποσειδῶναι αὐτὸ ποδάρ. ἐξέχεται αὐτὸ. ἔχειται αὐτὸ
 ὅπου ὅπου

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρ, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἄλλει-
ψοειδῇ σιδηρᾷ ράβδῳ, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον
τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

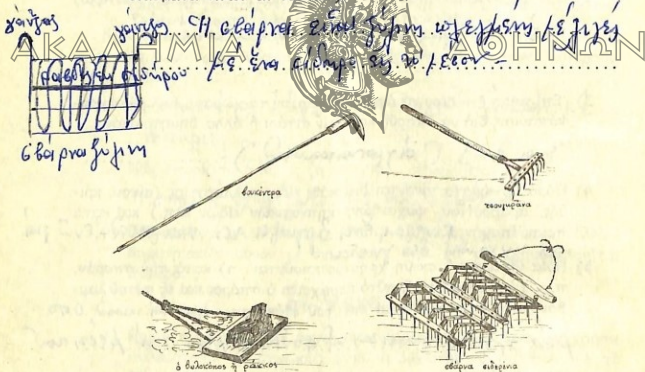
καθαρίζονται μετὰ αὐτοῦ καὶ χυμίζονται.
ὡς γὰρ φαίνεται

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
σμα, διβόλισμα);

Σπέρνεται .. ὁρχύνεται .. βλαστάνεται

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα,
τσάπ κ. ἄ.); Νὰ γίνη εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων
περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-
διάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-
διάσματά τινων ἐκ τούτων).

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Ποῖα χερ. μηχανήματα ἔργαζία πλαν. ὁ κατήχ.
 αὐτ. τοῦ γαιοῦμα

ζευγαὶ ζυγὸ
 ματοῦμα.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ ρῦτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

ἕνας ἄνδρας βοηθῶν τὸν ζευγολάτην.
 ματοῦμα, αὐγαῖα

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου

εἶδους. ἡ σπορά ἐγίνετο διὰ τὴν σποράν καὶ τὴν καλλιέργειαν.
 βεν. τοῦ. ἑαυτοῦ

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. Τα. μαζήτερα. χωράφια. γὰ. να. ἔχουν. μαζήτερα. αὐτοῦ. (σάνον).

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

ἀν. γίνετο. μαζήτερα. γεωμήλων.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

- 5) Ποιος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ταῖς ἀεινεύουσιν... οἱ εὐσεβεῖς... Γ.Ι.
δαρμυνεῖ... ἐξ ἄλλων... ἀνθρώπων... πονηρίας...
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) Δεν εἶναι... σήμερον... οὕτε... ἀλλὰ
... παλαιότερον...

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ἐν... π.χ. 0,20 μ... χεῖρ... 0,20 μ...
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο, (ἢ πῶς λέγονται) καὶ ἀρμύρα... αὐτὰ... πρὸς τὸν θερισμὸν...
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; τα χερόβολα γίνονται οὐκ... αὐτῶν... ἀλλὰ... ἀπὸ τῶν θεριστῶν... καὶ οὐκ ἀπὸ τῶν παραλαβόντων...
- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) τρεῖς (3)... χερίες... ἕνα... χερόβολο... 18 (δύο... συν...)
χερόβολα... ἕνα... δέκα... δέκα... σταχυῶν... ἕνα... δέκα... ἀπὸ τῶν θεριστῶν... ἀπὸ τῶν παραλαβόντων...

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ἐδίδετο. ἡ δουλειὰ ἀρχίζει ἀπὸ τὴν αὐτὴν ἡμέραν
ἐκέρχεται, ἀπὸ ἐκέρχεται... ἢ... ἔρχεται.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθαν τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. Ἀμφότερα, εἰς τὴν αὐτὴν καὶ χωρίζεται εἰς

πρῶτον μέρος ἀθέριστον (τοῦ χωρίου τοῦ ἀγροῦ) -
μὲ τὰ σπείρια πλέκουν σταυρὸν (ἢ τὸν τομοδε-
ταῖν εἰς τὸ εἰκονοστάσι -

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

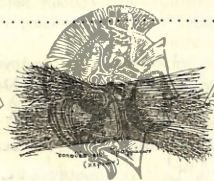
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Παρασκευάζον τὸ δεμάτιασμα ἐγίνετο αμέσως
ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν μερικὲς αἰτέρες καὶ ξηρανθεῖς,
μέχρις... 15 αἰτέρες -

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὸ δερμάτιασμα ἐγίνετο ἀπὸ τοὺς ἰδίους τοὺς
 δερμάτις (σχοινίους), ἔκριναν τὸ δέσιμο ἀπὸ
 χερσὶν τοῦ δέσμονος. Τὰ δέσματα δερματιῶν ἐγί-
 νοντο μὲ σῖναμι, ἀνευ ἐργαλείου.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο;.....

Ἐ. συνεκεντρώνοντο εἰς αἴθριον μέρος τοῦ ἀγροῦ.
 ὅπου δέσμινα εἰς δὲ ἀγροὺς, ὅπου καὶ δε-
 ρμάτια δερματιῶν.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορὰ ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Δεν, γινεται εδ. αυν περ χειρα
συντα. α. παρρησια αυν γεννηται.

- 2) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

Handwriting practice lines showing the letter 'j' written on a four-line grid. The letter 'j' is shown twice, once in blue ink and once in black ink, demonstrating its placement relative to the lines.

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

Δ) Ξουνηθίετο παλαιότερον ἢ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκου); Ἐάν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ἐξήρασις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. **Ξουνηθίετο...**

παρῶν ἐν τῷ οὐρανῷ. ἀλλὰ παρὰ τὴν αὐτὴν ψῆφον. ἀλλὰ
 οὐκ ἔστιν ὁμοῦ. ἔκαστος ἐξ ἑαυτοῦ ἀντιλαμβάνεται,
 ὡς ἔστιν αὐτῷ ἀποφύγει, ἐκτρέφεται ἐν τῷ οὐρανῷ. ὁ δὲ
 ἐκτρέφεται ἐν τῷ οὐρανῷ. ἐκτρέφεται ἐν τῷ οὐρανῷ.

- 2) Πότε θηερίζετο, ὁ σφνὸς καὶ μὲ ποῖον, ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ά.). *Μὲ ἀντιοθεῖα, αἰ. ἔφη. Ἀντιμῶν.*

(Παραθέσατε και σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ..ξεγένετο...εξ'...δεμάτια...μὲν...δέμα-
τια...ἀπὸ...εἰς...ἀλλήν...ἐργαζόμενον...

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἄλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

μετεφέροντο...εἰς...δημητριακὰς...ἀπὸ...εἰς...
ἀλλήν...

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἄλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σῶρον; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; ...

δημητριακὰς...ἀπὸ...δεμάτια...εἰς...
ἀλλήν...το...δεμάτια...εἰς...ἀλλήν...

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλώνι διὰ τὸν ἄλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλώνι; ...

ξεγένετο...ἀπὸ...εἰς...ἀλλήν...

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ...

παλαιότερον...ἀπὸ...δεμάτια...εἰς...ἀλλήν...
ἀπὸ...δεμάτια...εἰς...ἀλλήν...

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *ἔχουμεν*

α) εἰς μεμονωμένους ἄνθρωποις ἐν τοῖς ὁμογενεῖς.
ἐξουδιζομένων ἀνθρώπων μετὰ τὴν ἐξουδίαν τοῦ ἀγωνιστοῦ

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

ἀρχεται ἀπὸ 1^{ης} ἰουλίου, ἐξ. 30^{ης} ἰουλίου.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

*ἐκ τῆς ἐξουδίου καὶ ἐξουδίου καὶ ἐξουδίου
χωματάλωνο*

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθους διὰ μείγματος κόπρου, βοῶν,
καὶ ἀχύρων) *ἐξ. καὶ χωματάλωνο ἐκ τῆς ἐξουδίου*

ἐκ τῆς ἐξουδίου καὶ ἐξουδίου

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

*ἡμέραν δὲν ἐκ τῆς ἐξουδίου καὶ ἐξουδίου
... 15^{ης} ἰουλίου ... ὥρα αὐτοῦ ἢ 9.00 π.*

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

1. Encomendados estão livres ao serviço do Estado, grupos, ligados unicamente ao Estado e ao Exército.

- α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ἕλιμα στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπλιγερὸς, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

[illegible]

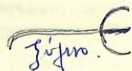
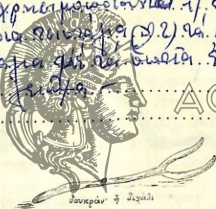
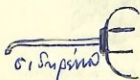
- β) Πώς ζεύονται οι βόες, τα ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἄλωνισμοῦ. Πώς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἄλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλείς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἄλῶνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἄλωνιοῦ. Τὰ ἄλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
μένα εἰς σπειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλείς περὶ τὸν
λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἄλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

+ εἰς τὸν οὐρανὸν (ὅπου) ²⁰ αὐτοὶ οὐσίαν εἶχε τοιοῦτον
 ὁ δὲ δαίμων εἰς τὸν οὐρανὸν οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸν
 αὐτὸν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ ἐκείνου καὶ οὐρανοῦ -

δ) 'Από ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

Ο. Αθανασίου αρχίζει απ. β. τ. τ. διευκρινίζω πάλι
 επιζητώ ας ξαναδιαβάσω τον κ. α.
 ... πάλι - εάν δεν ξέρουμε ας ξανα, διευκρινίζω
 δια να... επιζητώ απ. ξανά απ. ξανά

- 12) Ποια άλλα άλωνιστικά έργα είναι εν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): 2. Εὐκρινέμοισι τῶν 1/2 αἰ. Σμύρνα, Ὀδύνη

[illegible]

- 13) Κατά την διάρκεια του άλωνισμού ο γεωργός με το δικάλι ή το δικράνι, έρχομενος γύρω εις τὸ άλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόππους στάχys ; *(Ο. γεωργὸς ἀλὼν. π. ἀλωνισμὸς, ρίπτει)*

[illegible]

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδηγητὴν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Handwritten: Δωριχρον μ. α. γ. ιουλιανος ερφο. δι. πεντ. εν. μακροβελ
τω. κρητιστου. ενος. ηερων. ολ. τρω. ανω. ζυζα.....

gite
Kafu Zor
Twei Septa

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἄλωνα ἢ εἰς τὴν αὐλήν·
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ., φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.). Ὁ κοπάνος ἐστὶν ὁ κύβος

Δια ποία σημειώματα
(π.χ. φασκίς, ρεβιθίων κλπ.). 20. ποσότητα συσπασ-
σής και αλφύς από ασπύς, όταν αλφύς είναι ριβα
δύναται να x. 20 20.

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἔκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημοτριάκα μεγάλων
παραγωγῶν;

καὶ ἐξήρξατο πάλιν λέγειν αὐτοῖς
ὁμοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας· ὅτι
ἐκλήθησαν.

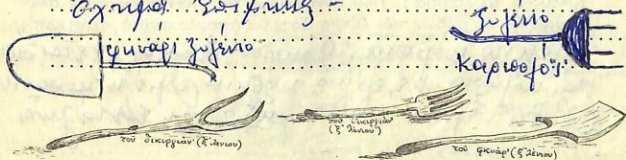
- 21) Ποῦ ἐτοποιητοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχῶν ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ή φωτογραφίες) 1.....
 2ο. ανωκυρίως, α. πείνωσε μου, β. η χαρις μου,
 απ. παρ' ωσ. α. εγίνετο... εως... ζήτω... ευαγγ.

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνετο χρῆσις ἀλυσσιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγρά-
ψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς). *Ἐχρησίου ἀλυσσιστικῆς μηχανῆς*
ἀπὸ τοῦ ἀδ. Π. 1938 ἀπὸ τοῦ συνεταιρισμοῦ Ἐπιδωρίων

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

καὶ πόσον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....
 ἔγραφο πρῶτα, σταβνενὸ λέ' το δι' αὐτὸν εἰς
 σχῆμα. ἔσθ' ἔτι - ἔκρητο

— 25 —

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

τὸ ἀνέμισμα εἰς τὴν ἀρχὴν γίνεται. εἰς τὴν δευτέραν
 τὸ θρινάκι εἰς τὴν δευτέραν γίνεται. εἰς τὴν τρίτην
 τὸ θρινάκι εἰς τὴν δευτέραν γίνεται. εἰς τὴν τρίτην
 τὸ θρινάκι εἰς τὴν δευτέραν γίνεται. εἰς τὴν τρίτην

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

καρποφύρι... φτυάρι... ἢ ἰχνογραφήσατε
 εἰς τὴν δευτέραν γίνεται

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Προῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει): ἄνδρος, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμριβῇ;

τὸ ἀνεμίζειν ἄνδρος, γυναῖκα, εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμριβῇ
 εἰς τὴν δευτέραν γίνεται

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ. (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ, σῖτος κλπ.;

ἐφεξῆς νόμοις. εἰς τὴν δευτέραν γίνεται
 εἰς τὴν δευτέραν γίνεται
 εἰς τὴν δευτέραν γίνεται

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο

... δὲν συνηθίζεται... δεύτερον... ἀνέμισμα
 ... ἐν αὐτῷ... περιφέρουσα... μίξαι...

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Οἱ γυναῖκες... ἐκκαθαρίζον... ἐν τῷ... σαρώθρῳ... τὰ χονδρὰ
 τεμάχια... ἀπὸν... βλαχύνει (κόμπια)... ἐκκαθαρίζον
 διὰ... εἰς... ὑποκύνου (δριμόνι)

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

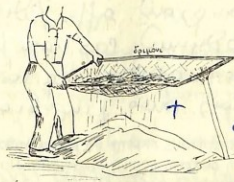
ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνο παλαιο δερμάτινο

κόρυφος ἢ ἀνέλεος

καὶ ἂν αὐτὸς αὐτὸς
 ἐρίκει κατὰ τὸ
 ὅσον χωρὶς αὐτοῦ
 παρὰ...

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρη, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Παρατίθετε ὡς ἀνωτέρω καὶ ζήτησιν αὐτῶν ἐν αὐτῇ
 δευτέρῳ. ἔγινετο μαθητικῶς, διὰ τῆς χιχιδάκης, αὐτῶν
 ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν.
 ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν.
 ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν.
 ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν.

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
 Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυ-
 ρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται
 κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος
 (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς
 τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ

ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν.
 ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν.
 ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν.
 ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν.

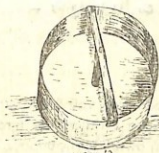
- 8) Ἄλλοι ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.)
 εἰς τὴν ἀποθήκην.

ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν.
 ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν.
 ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν.
 ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν. ὡς ἀνωτέρω αὐτῶν.

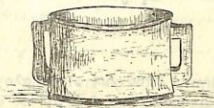
- γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως
 εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια.
 Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο
 ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξίν ὑπὸ τοῦ
 δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

... *Δεν εἶναι χαρὶ εὐρεῖται νεφρὸς πρὶν...*

μισοκοίλη

κουπέλι

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυψιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μέτρα τῶν δημητριακῶν (δόνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

*Ἐμπορευματομετρητὸν αὐτὸ πρὸς τὸν ἀγρὸν ἀγροφυλακιάτικο
ἔφεινετο γὰρ μισοκοίλη χωρητικότητος 12 κυβίτι.*

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

*Ἐντὸς αὐτῆς οἰκίας εἰς γὰρ μαγειρεία (ἔξω μαγειρεία
αὐτοῦ... ζυμνέας, ἀποθήκη) γὰρ μαγειρεία...*

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις, εἰς τὴν ὑπαιθρον ;

Εἶσαν ἀχυρῦνοι ἐκτὸς αὐτῆς σιμῶν -

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοῦς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;

Ἡ διαλογὴ ἐγένετο μεταξὺ ἀλωνιῶν -

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ. ;

Κατασκευάζονται πλέγματα ἐκ σταχύων ἀπὸ ἀλωνιῶν εἰς αὐτὸ εἰκονοστάσιον -

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται. πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Καυρὸν ἐκτὸς ἀπὸ τοῦ πλέγματος -

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρas 23 'Ιουνίου (Κληδόνου), 'Αποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ 'Ιούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Εἰς τὴν Περικλῆα, τὰς παρεμβάσεις ἀπὸ τοῦ ἀπὸ τοῦ εἰκονοστάσιου -

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τήν πυράν' παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπό ποῖον μέρος ;

3) Πώς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορταί, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

.....
.....
.....
.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....
.....
.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῇ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....
.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

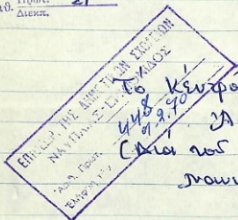
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*Αριθ. Πρωτ. 21
Διεστ.

Συνεδρ. αριθ. 5.2 - 70

ΣΤΡΩΣ
Το Κέντρο έρευνας της Ελληνικής Παιδαγωγικής
Διευθυντού 14
(Διαρ. κ. Χειρίστ Δημοτικού Έκπ/κου
Μαυρομάς - Ερμ/δος)

ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ -

Περιοχές των γυναικών και νέων αγρών,
συντηρητικές, έρωταριστικές δια γυναικεία έρευνα
και πάλι έρωτα ισχυρά, δύνανται να μεταμορφωθούν,
ως και η. Παιδαγωγική μέθοδος, και η και 2/θμια
Διευθ. Σχολείου Μιδέας

μετά την

